



PROJEKAT  
**PODRŠKA  
GRAĐANIMA  
U BORBI  
PROTIV  
KORUPCIJE**

NEWSLETTER ZA III KVARTAL 2023.



**USAID**  
OD AMERIČKOG NARODA



CENTRI CIVILNOG INICIJATIV  
CENTRI UZDARAVNIH INICIJATIV





# Opis projekta

Projekat „Podrška građanima u borbi protiv korupcije (ACFC)“ provode Centri civilnih inicijativa (CCI), kao glavni implementator, te Transparency International BiH (TIBiH) i Centar za razvoj medija i analize (CRMA) kao partneri na projektu, a podržan je od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Projekat se implementira u periodu septembar 2019 – septembar 2024. godine.

Cilj projekta ACFC je povećati učešće građana u borbi protiv korupcije, te su sve projektne aktivnosti dizajnirane i osmišljene na način da potiču snažan i održiv antikorupcijski aktivizam u cijeloj zemlji i na svim nivoima. Projekat ACFC ima za svrhu da civilno društvo bude reprezentativno i kredibilno u borbi protiv korupcije.

U okviru projekta realizuju se sljedeće aktivnosti:

- Monitoring i zagovaranje antikorupcijskih legislativa u sljedećim oblastima: sukob interesa, zaštita zviždača, javne nabavke i zloupotreba javnih sredstava u izbornim kampanjama;
- Uključivanje građana i izgradnja kulture koja odbacuje korupciju
- Koordinacija i izgradnja kapaciteta uključenih organizacija



## Korupcija nije problem pojedinca!!!

Grupa ste građana koja se suočava sa korupcijom u vašoj zajednici i zbog toga ne možete da ostvarite pravo koje pripada vama ili širem krugu ljudi?

Trpite posljedice loših odluka donesenih uslijed zloupotrebe položaja ovlaštenih lica ili nezakonitog postupanja vlasti?

Kontaktirajte nas u cilju dobijanja podrške vašim inicijativama u borbi protiv korupcije

**063 396 536**  
protivkorupcije@ccibh.org



# Antikoruptivni aktivizam širom Bosne i Hercegovine



Kontaktirajte ih putem njihovih FB stranica!

Više na portalu [antikorupcija.info](http://antikorupcija.info)

- Banja Luka**
  - UG "Restart Srpska"
  - Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske"
  - Udruženje „Misli dobro“
  - UG "Put pravde"
  - Centar za edukaciju "Pro Educa"
  - NGG "Protiv kamenoloma Planina u naselju Karanovac"
  - Udruženje „Perpetuum Mobile - Institut za razvoj mladih i zajednice“
  - Helsinski parlament građana Banja Luka
  - Udruženje za promociju evropskih standarda i unapređenje poslovnog ambijenta – Capital
- Bijeljina**
  - Helsinski odbor za ljudska prava
  - NGG "Zaustavimo nelegalnu eksploataciju šljunka u Bijeljini"
- Bjelašnica**
  - NGG „Za zaustavljanje nelegalne gradnje na Bjelašnici i Igmanu“
- Brčko**
  - NGG "Za transparentno finansiranje neprofitnih organizacija iz budžeta Brčko distrikta"
  - NGG "Za priznate diplome od akreditovanih visokoskolskih ustanova u Brčko distriktu BiH"
  - Omladinski centar Vermont
  - UG „Demos“
- Breza**
  - NGG „Za uklanjanje nelegalne deponije u naselju Nedići, Breza“
- Bugojno**
  - NGG „Poriče“
- Bužim**
  - Udruženje distrofičara Bužim
- Doboj**
  - NGG "Za legalnu eksploataciju minerala iz korita rijeke Bosne"
  - NGG "Licencirane i akreditovane visokoškolske ustanove - validne i priznate diplome"
  - NGG „Uklonite Heksan iz Kotorskog“,
  - Centar za humanu politiku
  - UG "Tolerancijom protiv različitosti (ToPeer)"
- Drvar**
  - NGG "Drvar bez nelegalnog otpada"
- Foča**
  - NGG "Sačuvajmo rijeke Foče"
- Goražde**
  - NGG "Spasimo Drinu"
  - NGG „Goražde bez pesticida“
- Istočno Sarajevo**
  - NGG "Stop izgradnji mHE na Kasindolskoj rijeci"
  - „Ženski interaktivni ruralni centar“ (ŽIR)
- Jablanica**
  - NGG "Za Doljanku"
- Konjic**
  - NGG "Neretvica - Pusti me da tečem"
- Kozarska Dubica**
  - NGG "Reaguj protiv nepravilnosti koji ugrozavaju zdravlje i životnu sredinu"
- Kreševo**
  - NGG "Kreševski građanski pokret"
- Kakanj**
  - NGG „Park prirode Trstionica i Boriva“
- Livno**
  - UG "Centar za građansku saradnju"
  - CGS Livno
- Maglaj**
  - NGG „Za legalnu eksploataciju minerala u gornjem toku rijeke Bosne“,
  - UG Fojničani
- Mostar**
  - NGG "Jer nas se tiče"
  - NGG "Stop izgradnji mHE Buna I i II"
  - NGG „Stop nelegalnoj gradnji na Bijelom Brijegu“
  - NGG „Ne na Buni i u mome Blagaju“
  - NGG „Građanska inicijativa Kut“
  - Udruga za unapređenje kvalitete življenja Futura Mostar
  - UG Bura info
- Petrovo**
  - NGG „Čuvari Ozrena“
- Prijedor**
  - Udruženje za zaštitu potrošača DON Prijedor
  - NGG „Budi moj glas“
- Sarajevo**
  - NGG "Hastahana park"
  - NGG „Zgrada“
  - NGG "Inicijativa KCUS"
  - Udruženje „Ja BIH u EU“
  - Udruženje poslodavaca u Federaciji BiH
  - BIRN BiH
  - Udruženje "Baby Steps"
  - Udruženje Sindikat uposlenika Fonda
  - NGG „Spas u zadnji čas – Spasimo Dobrinju“
  - Unija za održivi povratak i integracije u BiH
  - Centar za razvoj omladinskog aktivizma (CROA)
  - Inicijativa za šumarstvo i okoliš
  - Aarhus centar
  - Udruženje profesionalaca, trenera i službenika za javne nabavke u BiH (UPTIS)
  - NGG „Hoćemo pitku vodu i čist zrak – protiv nelegalne gradnje na Bjelašnici i Igmanu“
- Sanski Mosta**
  - NGG „Život na uglju-NE eksploataciji koja život ugrožava“
- Šipovo**
  - NGG "Farmeri"
- Tešanj**
  - NGG "Netransparentno trošenje sredstava iz budžeta za vodosnabdjevanje građana"
  - NGG „Čuvari Usore“
- Trebinje**
  - UG "Stop mobbing"
  - NGG „Pokret za restituciju Trebinje“
- Trnovo**
  - NGG "Stop nelegalnom odlaganju otpada na Krupačkim stijenama"
- Tuzla**
  - Građanski pokret "Buđenje"
  - NGG "Inicijativa protiv odlagališta šljake i pepela iz Termoelektrane u MZ Šiki Brod"
  - Udruženje Forum građana Tuzle
- Visoko**
  - NGG „Za sprječavanje zloupotreba prilikom izdavanja dozvola za rad privredača igara na sreću (kladionica, lutrija i sl.)“
- Višegrad**
  - NGG "Odborimo rijeke Višegrada"
  - NGG „Uklonimo nelegalnu deponiju pred turističkim gradom“
- Vitez**
  - NGG "Hrabre žene Kruščice"
  - NGG "Naše zgrade - naše pravo da znamo"
- Vlasenica**
  - NGG „Eko aktivisti Vlasenica“
- Zenica**
  - NGG „Čuvari zraka“
  - NGG "Pokret za preokret"
  - NGG „NEpodobni NEzaposleni“
- Zvornik**
  - NGG „STOP nelegalnim šljunkarama na rijeci Drini“
  - NGG „Stop izgradnji asfaltne baze u Tršiću“
  - NGG „Pravda za (Hotel) Drinu“
- Žepče**
  - NGG „Sprječimo nelegalnu eksploataciju šljunka na području Žepča i Zavidovića“



## **REBALANSOM BUDŽETA FBIH ZA 2023. GODINU, VLADA FBIH IZDVOJILA DODATNIH 10 MILIONA KM ZA FOND SOLIDARNOSTI FBIH**

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je Prijedlogom rebalansa Budžeta FBiH za 2023. godinu izdvojila dodatnih 10 miliona KM za Fond solidarnosti FBiH, što su usvojili i Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Dom naroda FBiH. Osim toga Vlada FBiH je donijela zaključak kojim poziva kantonalne vlade i kantonalne zavode zdravstvenog osiguranja, koji su iskazali deficit, da se pridruže naporima Vlade FBiH u rješavanju problema liječenja najteže oboljelih pacijenata u FBiH i osiguraju dio sredstava potrebnih za njihovo liječenje do kraja godine.

Iskorak aktuelne Vlade FBiH, u vidu izdvajanja dodatnih 10 miliona KM u rebalansu budžeta FBiH za 2023. godinu za rad Fonda solidarnosti, iz udruženja koje okupljaju teško oboljele posmatraju kao pozitivan gest, ali i upozoravaju da to treba biti tek početak radova na konačnom uređenju finansiranja Fonda solidarnosti FBiH, odnosno ispunjavanju zakonskih obaveza Vlade. I da se ti radovi moraju završiti što prije.

“Mi se nadamo da ćemo dobiti i ostalih 60 miliona koji fale da bi se obezbijedila terapija i zdravstvene usluge za svih cca 1740 pacijenata koliko ih se u FBiH trenutno nalazi na listama čekanja.”, navode iz udruženja. “Bolesni su morali da se dignu i da se bore za svoja prava.”, konstatuju, rezignirani što su bili prinuđeni obavljati posao Fonda, za koji smatraju da je trebao biti neko ko je trebao ukazivati da sredstava nema i ne trpiti 21 godinu da im Vlada duguje novac i sprečava ih da pomažu teško oboljelim ljudima.



Udruženja koja okupljaju pacijente korisnike usluga Fonda solidarnosti FBiH su precizna – traže da se obezbijede sredstva kojim će se ukinuti liste čekanja za najteže oboljele u FBiH. I da se time prekine neprihvatljiva praksa da bolesni ljudi i njihove porodice, suočeni sa bešćutnosti vlasti, u javnim kampanjama prikupljaju novac za svoje liječenje. Prvi test za istinsku opredijeljenost Vlade FBiH da riješi ovaj problem biće nacrt Budžeta FBiH za 2024. godinu u kome će Vlada iskazati svoj stav o važnosti finansiranja Fonda solidarnosti FBiH, ali i o pravnoj državi.

Podsjećamo, Zakonom o zdravstvenom osiguranju propisano je da se rad Fonda finansira iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, Budžeta FBiH i drugim prihodima. Ovaj zakon propisuje obavezu Vlade da za svaku kalendarsku godinu, a na osnovu prijedloga Ministarstva zdravstva, utvrđuje procenat obaveznog izdvajanja sredstava za potrebe rada Fonda solidarnosti, od ukupno prikupljenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH. Isti Zakon Vladu obavezuje da iz Budžeta FBIH za rad Fonda obezbijedi iznos sredstava – identičan sredstvima obezbijedenim po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje! Međutim, od formiranja Fonda solidarnosti FBiH, 2002. godine, Vlada Federacije nikada nije ispoštovala ovu svoju obavezu u potpunosti, čime je na direktn način uticala na mogućnost Fonda da građanima Federacije BiH, odnosno pacijentima, pruži odgovarajuću uslugu. Upravo kršenje zakona je rezultiralo listama čekanja za najteže oboljele pacijente, onemogućavajući im da ostvare svoje pravo na zdravstvenu zaštitu. Zaključno sa 30.09.2023. godine više od 1740 pacijenata koji su uvedeni u pravo na liječenje posredstvom Fonda solidarnosti FBiH nije u mogućnosti da to svoje pravo i ostvari, isključivo zbog nedostatka sredstava u Fondu.





## NOVA POBJEDA GRAĐANA JABLARICE – SUD PONIŠTIO DOZVOLU ZA RAD MHE „ZLATE“, A FERK INVESTITORU ODBIO IZDATI DOZVOLU ZA RAD

Udruženje građana „Za Doljanku“ iz Jablanice dobitno je veliku pobjedu u svojoj borbi za zaštitu rijeke Doljanke. Kantonalni sud u Mostaru posljednjom presudom je poništio dozvolu za rad mHe „Zlate“ u Jablanici, a Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (FERK) je donijela rješenje kojim se odbija zahtjev za izdavanje dozvole za rad za proizvodnju električne energije, kao i zahtjev za sticanje statusa kvalifikovanog proizvođača podnosioca zahtjeva „EKO-VAT“ d.o.o. Jablanica. Ovim potezom je FERK konačno postupio u skladu sa zakonima što je rezultat dugogodišnje pravne borbe Udruženja građana „Za Doljanku“. Prije tri godine, odnosno krajem 2020. godine, UG „Za Doljanku“ pokrenulo je upravni spor protiv Rješenja kojim je Regulatorna komisija za energiju u FBiH (FERK) izdala dozvolu za rad firmi „EKO-VAT“ d.o.o. Jablanica. Kantonalni sud u Mostaru je u obrazloženju svoje presude istaknuo upravo ona kršenja na koja je Udruženje od samog početka svoje borbe ukazivalo FERK-u i ostalim institucijama. Dugogodišnja borba UG „Za Doljanku“ za zaštitu rijeke Doljanke je do sada rezultirala sa ukupno šest presuda u korist Udruženja, a nadležne institucije imaju sve manje prostora zaobilaze zakone, a sada je konačno poništena i dozvola za rad mHE „Zlate“ nakon brojnih pokušaja da se njen rad legalizira nepostupajući po jasnim zakonima.

Iz Udruženja „Za Doljanku“ navode kako ih do ovakvih situacija dovode neodgovorni, nesavjesni i vrlo često korumpirani pojedinci koji predstavljaju institucije na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, ali isto tako i da nastavljaju svoju borbu i da svaka presuda u njihovu korist predstavlja dodatni vjetar u leđa, tako da razmišljaju o tome da nakon ove presude podignu krivične prijave protiv odgovornih osoba FERK-a. „Kako vrijeme prolazi sve smo više svjesni veličine problema s kojim smo se uhvatili u koštač, ali nećemo odustati u svojoj daljnjoj borbi. Kada iscrpimo sve pravne lijekove u BiH spremni smo pokretati postupke i pred međunarodnim sudovima. Pogotovo sada kad u pravnoj borbi u vidu dobivenih šest sudske presude dobivamo potvrdu da su naše sumnje i naše tvrdnje argumentirane.“ – poručili su iz Udruženja. Svaka presuda je trijumf za Udruženje građana „Za Doljanku“ i korak bliže za očuvanje rijeke Doljanke, međutim, ispred njih je još nekoliko koraka za postizanje potpune pobjede. mHE „Zlate“ još uvijek ima građevinsku dozvolu, ali je i za nju upućena tužba i očekuje se da će i njen ishod biti na strani građana. Ono što je sigurno je to da je UG „Za Doljanku“ osvijetlila put do pravde. Njihova predanost bila je testirana brojnim nezakonitostima i nekada je djelovala kao borba sa vjetrenjačama. Ipak, presuda za presudom, i pobjeda za pobjedom približila ih je budućnosti u kojoj rijeka Doljanka ostaje netaknuta za generacije koje dolaze. Njihova borba se nastavlja i ostalo je još nekoliko koraka na putu do potpune pobjede, a aktivisti ostaju spremni na svaki izazov.



## **NAKON ZAHTJEVA AKTIVISTA POKRETA ZA RESTITUCIJU TREBINJE, OBUSTAVLJENA GRADNJA BOLNICE KOJU JE VLAST ZAPOČELA BEZ GRAĐEVINSKE DOZVOLE, NA POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU, IGNORIŠUĆI ZAKONE I VOLJU GRAĐANA**

Nakon podnošenja zahtjeva aktivista Pokreta za restituciju Trebinje, koji su tražili hitni inspekcijski nadzor, u cilju zaustavljanja radova koji se izvode bez građevinske dozvole na lokaciji Pridvorci u Trebinju, Republički građevinski inspektor objavio informaciju da su zaustavljeni radovi na izgradnji bolnice u Trebinju. Tačnije, on je, prema dostupnim informacijama, u svom izvještaju naveo da je "u građevinskom dnevniku dana 20.07. 2023. godine „Nadzorni organ“ (Republička direkcija za obnovu i izgradnju Republike Srpske), u skladu sa svojim ovlaštenjima, naložio da se zaustavljaju radovi na objektu koji nisu u skladu sa građevinskom dozvolom za pripremne radove."

Podsjećamo građani Trebinja već više od 2 godine ukazuju na sve nepravilnosti koje su učinjene u slučaju gradnje na poljoprivrednom zemljištu u Gradu Trebinju. Oni su upravo zbog kršenja zakona i nepoštovanja procedura pokrenuli dvije krivične prijave i Apelaciju Ustavnog suda BiH, a u međuvremenu su dobili i odluku Ustavnog suda Republike Srpske kojom se osporava odluka Grada Trebinje o parcelaciji i prodaji poljoprivrednog zemljišta na drugoj lokaciji, te utvrđuje da je odluka Grada Trebinja u tom slučaju neustavna. Osim toga, građani Trebinja su predali tužbu protiv Ministarstva prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije RS zbog niza nepravilnosti učinjenih prilikom izdavanja građevinske dozvole za izvođenje privremenih građevinskih radova na poljoprivrednom zemljištu u naselju Pridvorci u Trebinju. Naime, tužbom građani Trebinja ističu da je Ministarstvo izdalo građevinsku dozvolu za izdvođenje privremenih građevinskih radova iako Zakon nalaže da se pripremni radovi izvode na osnovu građevinske dozvole. Upravo je zbog toga, nakon inspekcijskog nadzora, obustavljena gradnja objekta do izdavanja građevinske dozvole. Međutim, ubrzo je izdato djelomično rješenje kojim se daje građevinska dozvola u kojoj je uočen veliki broj nezakonitosti zbog čega je u pripremi tužba protiv tog dokumenta. I na osnovu tog djelomičnog rješenja, radovi su nastavljeni. Ali građani ne odustaju, tvrde da će iskoristiti sve pravne lijekove u ostvarenju svog cilja i da neće dozvoliti gradnju na poljoprivrednom zemljištu.



## DJELOVANJE AKTIVISTA DONOSI REZULTATE: DOKAZ DA SE GRAĐANSKI GLAS IPAK RAČUNA

Aktivisti koji se bore za legalnu i kontrolisanu eksploataciju šljunka u Republici Srpskoj su zabilježili nekoliko pobjeda, nakon što su njihova upornost i redovno praćenje stanja donijeli konkretnе rezultate.

Prvi rezultati dolaze iz Poluma kod Bratunca gdje su mještani protestima zaustavili planirani početak radova na eksploataciji šljunka iz rijeke Drine i uputili prijavu Republičkoj upravi za inspekcijske poslove smatrajući da izvođač radova nije imao dokumentaciju kao dokaz o riješenim imovinskim odnosima. Iako je izvođač imao zaključen ugovor za održavanje riječnih korita, dislokaciju i vađenje materijala sa institucijom „Vode Srpske“, neriješena pitanja pristupnih puteva i lokacija za odlaganje materijala, kao i bunt mještana rezultirali su time da nadzorni organ naloži zaustavljanje svih daljih radova na ovoj lokaciji.

Prateći Bratunac, pozitivne vijesti dolaze i iz Doboja. Naime, nakon prijava aktivista, Odjeljenje za inspekcijske poslove Grada Doboja donijelo je rješenje o uklanjanju nelegalno izgrađenih objekata neposredno uz korito rijeke Bosne, iz razloga što investor ne posjeduje građevinsku dozvolu. Osim toga zabranili su izvođenje bilo kakvih građevinskih radova na lokalitetu te su naložili da se sve vrati u prvobitno stanje. U pitanju su objekti koji zauzimaju 760 kvadratnih metara površine i potporni armirani zid dužine 70 metara.

Sljedeći je grad Zvornik, gdje su, nakon brojnih prijava aktivista, reagovali policija i Tužilaštvo. U Šepku kod Zvornika, na nekoliko lokaliteta, šljunkari su odlučili da zaobiđu zakon i radove ne izvode prema datim saglasnostima i ugovorima. Pripadnici policijske uprave Zvornik, zajedno sa pripadnicima Uprave kriminalističke policije MUP RS, a pod nadzorom Okružnog javnog tužilaštva u Bijeljini, su preduzeli određene mjere u cilju sprječavanja nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska.

Aktivisti su još jednom pokazali da se upornošću mogu zaustaviti nepravilnosti i stvarati pozitivne promjene. Pozivaju sve građane da im se pridruže i da dignu svoj glas protiv nezakonitog uništavanja vodnog bogatstva, ugrožavanja života ljudi i stavljanja interesa pojedinaca ispred interesa zajednice.



## **POOŠTRAVANJE KAZNI I VEĆA ODGOVORNOST NADLEŽNIH INSTITUCIJA POTREBNA ZA POBOLJŠANJE STANJA U OBLASTI UPRAVLJANJA VODOTOCIMA**

Aktivisti koji se zalažu za legalnu i kontrolisanu eksploataciju šljunka na teritoriji Federacije BiH su se udružili kako bi zajedničkim snagama radili na zagovaranju sistemskih rješenja i promjena kada je u pitanju ovaj višedecenijski problem. U skladu sa tim, krajem septembra je Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije BiH upućena Inicijativa kojom se traži da se u pripremi i izradi novog Zakona o vodama FBiH i podzakonskih akata koji iz njega proističu, uvrste dopune i pooštravanje kaznenih odredbi vezanih za vađenje i eksploataciju riječnog materijala. Naime, dosadašnja praksa je pokazala da se počiniocima prekršajnih djela propisuju minimalne kazne, koje ih ne odvraćaju od ponovnog činjenja istog ili sličnog prekršaja. Pored toga, vodni inspektorji prilikom izricanja novčanih kazni prevashodno izdaju prekršajne naloge kojima izriču minimalnu novčanu kaznu, dok je za izricanje većih novčanih kazni potrebno pokrenuti prekršajni postupak kod nadležnog suda, što nadležne inspekcije skoro nikad ne čine. Kako bi se inicirale pozitivne promjene, u dostavljenoj inicijativi se konkretno predlaže da se u kaznene odredbe za prekršaje počinjene od strane pravne osobe uvrste nove kazne kako bi se zabranilo vađenje šljunka u branjenome području na udaljenosti manjoj od 100 metara od vanjskog dijela nasipa i kaznilo vađenje šljunka koje je protivno vodnom aktu ili se vrši bez vodnog akta, a propisana je njegova obaveza. Predloženo je i da se visina novčanih kazni za pravna lica izmjeni na način da se zakonski minimumi najmanje udvostruče a zakonski maksimumi usklade sa odredbama Zakona o prekršajima FBiH koji ostavlja mogućnost kažnjavanja do 200.000,00 KM. Kada su u pitanju kazne za fizička lica, inicijativom se predlaže da bude propisana u visini od 2.000,00 do 20.000,00 KM.

Pored toga što je proces kažnjavanja manjkav a kazne minimalne, problem je i nedostatak preuzimanja odgovornosti nadležnih institucija, koji je direktna posljedica nepostojanja kaznenih zakonskih mjera za neodgovorno postupanje. U skladu sa tim, inicijativom se predlaže da se prilikom izrade nove regulative uvedu sankcije i za odgovorna lica u institucijama, čime bi se dodatno uticalo na njihovo odgovorno postupanje u skladu sa obavezama i nadležnostima koje proističu iz zakona.

# STUDENTSKI AKTIVISTI PONOVO ZAŠTITILI PRAVA STUDENATA – KROZ OBRAĆANJE PROSVJETNOJ INSPEKCIJI!

Studentski aktivisti, okupljeni u neformalnu grupu studenata „Akreditovane visokoškolske ustanove – priznate diplome“ već više od dvije godine ukazuju na probleme sa akreditacijama visokoškolskih obrazovnih ustanova u Republici Srpskoj. Samim tim, rade na zaštiti prava studenata, te očuvanju i poštovanju zakonskih propisa.

Iako je činjenica da je Visokoj školi za ekonomiju i informatiku Prijedor, odbijanjem akreditacije za Studijski program Javna uprava, zabranjeno da posluje, ova visoka škola je i dalje nastavila da za akademsku 2023/2024. godinu upisuje studente na redovno studiranje. Izuzetak je bio samo Studijski program Javna uprava, te upisa za ovo usmjerenje nije bilo.

Studentski aktivisti, saznavši da je u pitanju ignorisanje Rješenja Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske od 17.03.2023. godine, odlučili su se obratiti i Prosvjetnoj inspekciji, te zatražiti vanredni inspekcijski nadzor. Povod za direktno obraćanje bilo je potencijalno narušavanje prava studenata, koji su namjeravali izabrati ovu visoku školu za svoje dalje obrazovanje. Direktna posledica ovakvih upisa bi bila – nemogućnost dobijanja validne diplome, jer je Visoka škola Prijedor izgubila mogućnost da pruža obrazovanje studentima. Iako je ostala obaveza da se studentima koji su već u toku studiranja na ovoj VŠU obezbijedi dalji nastavak i završetak školovanja, to nikako nije moguće kroz nastavu na ovoj Visokoj školi.

18.07.2023. godine, članovi neformalne grupe „Akreditovane visokoškolske ustanove – priznate diplome“ uputili su prvi zahtjev Republičkoj upravi za inspekcijske poslove RS, a zbog važnosti zaštite prava studenata, 21.09.2023., poslana je i Urgencija na istu temu, sa zahtjevom za vanredni inspekcijski nadzor Visoke škole Prijedor.

28.09.2023. godine, Republička uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcije za prosvjetu i sport, Odjeljenje Banja Luka, zvanično je i potvrdio da ova visoka škola ne može da upisuje studente i izvodi nastavu, izricanjem mjera zabrane rada Visokoj školi za ekonomiju i informatiku Prijedor. Aktivnosti studentskih aktivista urodile su plodom, jer studenti traže i znanje, i priznate diplome!



## VIŠE OD 800 GRAĐANA SANSKOG MOSTA POTPISALO PETICIJU PROTIV EKSPLOATACIJE UGLJA, POZVALI OPĆINU SANSKI MOST DA HITNO PROVEDU MJERE KOJE ĆE ZAŠTITI GRAĐANE

Gradanska inicijativa „Život na uglju“ koja se bori protiv eksploatacije uglja u Sanskom Mostu štetne po okoliš i živote građana predala je peticiju Općini Sanski Most sa više od 800 potpisa građana i građanki koji traže hitnu reakciju nadležnih institucija za rješavanje izazova sa kojima se suočavaju stanovnici ove općine zbog eksploatacije uglja u Sanskom Mostu.

Građani potpisivanjem peticije žele adresirati više problema koji proizlaze iz eksploatacije uglja, uključujući zagađivanje zemljišta i zraka, ugrožavanja proizvodnje mlijeka i stočarstva, uništavanje privatnih parcela stanovnika, ometanje svakodnevnih aktivnosti stanovnika i uticaj na sveukupan kvalitet života.

Problem se javio kada je nezakonito doneseno Rješenje o prijenosu koncesije na privatno preduzeće iz Posušja, bez saglasnosti prvobitnog nosioca koncesije Rudnika Kamengrad, zbog čega je Vrhovni sud FBiH rješenje poništio te predmet vratio Federalnom ministarstvu na ponovno postupanje.

Iz Inicijative Život na uglju zahtijevaju i od nadležnih kantonalnih i federalnih, da se pristupi što hitnjem rješavanju ovog problema i da se provedu mјere koje štite interes građana i građanki Sanskog Mosta. Osim toga, neophodno je da se od Federalnog ministarstva energije i rudarstva zahtijeva postupanje po presudi Vrhovnog suda FBiH u vezi sa donošenjem Rješenja o prijenosu koncesije. Dodatno, traže da se utiče na rad nadležnih inspekcija, odnosno na njihovo brže i ažurnije postupanje.



## Aktivisti iz Bugojna strpljivo čekaju na presudu: Da li se nazire kraj mukama mještana MZ Poriče?

Građanski aktivisti iz Poriča u Bugojnu nastavljaju svoju borbu protiv otvaranja kamenoloma u njihovom naselju, prate stanje krivičnih prijava i iskreno se nadaju da će presuda biti donesena uskoro i u njihovu korist. Naime, aktivisti su podnijeli krivične prijave Kantonalmu tužilaštvu SBK protiv načelnika općine, Šefa Službe za privredu i ostalih odgovornih lica u OV Bugojno, a kasnije i protiv četiri člana Savjeta MZ, jer sumnjaju da su osumnjičeni pogodovali investitoru i svojim djelovanjem prekoračili granice službene dužnosti u procesu donošenja Odluke o izdavanju prethodne saglasnosti za otvaranje kamenoloma na području MZ Poriče.

„Kakva će biti Odluka, ne znamo, ali se nadamo da će biti u korist mještana jer smo sigurni da su dokazi koje smo dostavili tužiteljstvu dovoljni da se poništi Odluka OV Bugojno o davanju prethodne saglasnosti investitoru, bez ikakve dokumentacije, skice ili nacrta, bilo kakvog plana, projektnog prijedloga ili nešto slično“, ističu aktivisti NGG.

Aktivisti ne odustaju od svog cilja, „braneći“ svoje kuće i komšije od investitora, koji i dalje, prema informacijama koje dobijaju od nadležnih institucija, niti jednu dozvolu nije dobio, a i ne može dobiti legalno, po zakonu. No, ističu da se stanje na terenu mijenja i da primjećuju kako raste nervozna investitora i onih koji ih podržavaju, koji, kroz pokušaje zastrašivanja nastoji ugasiti pobunu mještana.

„Nisu navikli da im se neko usprotivi, stane na put njihovoj bahatosti i nebrizi vlasti za svoje građane. Šalju nam prijetnje, otvaraju poštu, šire priče kako nas neko finansira i čine, zapravo, sve da nam zagorčaju život.“, dodali su aktivisti.

Aktivisti nastavljaju svoju borbu. Pored toga što se nadaju skoroj presudi, strpljivo čekaju i da se održi sjednica OV Bugojno, koja se već mjesecima ne održava, kako bi se sporna Odluka stavila van snage i započeo proces poništavanja koncesijskog ugovora za lokalitet Bukovački potok, MZ Poriče.



## **GRAĐANI SARAJEVA UPORNI U SVOJIM ZAHTJEVIMA TRAŽE DONOŠENJE ODLUKE O ZAUSTAVLJANJU NELEGALNE GRADNJE NA BJELAŠNICI I IGMANU**

Građani Sarajeva ne odustaju od svoje borbe protiv nelegalne gradnje na Bjelašnici i Igmanu. Neformalna grupa građana „Hoćemo pitku vodu i čist zrak – PROTIV nelegalne gradnje na Bjelašnici i Igmanu“ je pokrenula borbu protiv nekontrolisane gradnje i ekocida na olimpijskim planinama i za vrlo kratko vrijeme stekla veliku podršku građana. U okviru te borbe organizovali su protest ispred zgrade Kantona Sarajevo, kako bi pozvali kantonalnu Vladu i Skupštinu da pod hitno donesu odluke koje će zaustaviti nelegalnu gradnju na ovom području. Okupljeni građani Sarajeva su pozvali kantonalnu vlast da ne dozvole da grad Sarajevo ostane bez pitke vode i čistog zraka!

“Na ovaj način smo htjeli da još jednom skrenemo pažnju javnosti da ukoliko se ovakva gradnja na Bjelašnici i Igmanu ne zaustavi, postoji velika šansa da će grad Sarajevo ostati bez pitke vode i čistog zraka. Naime, za planine Igman i Bjelašnica su Federalnim prostornim planom predviđeni najviši oblici zaštite međutim, bez obzira na to od 2004. godine se pristupilo masovnoj izgradnji stambenih objekata – apartmana te nedopustivoj sjeći šume i krčenju šumskog zemljишta na ovom lokalitetu. Mimo svih pravila i uprkos mnogim uredbama koje regulišu izgradnju, vodozaštitne zone i otpadne vode – na sceni je bezobzirno narušavanje svih procedura. Osim toga i Ured za borbu protiv korupcije i upravljenje kvalitetom Kantona Sarajevo je uočio nepravilnosti prilikom ishodovanja dozvola za krčenje šume i izdavanje odobrenja za građenje te je podnio krivičnu prijavu kod Kantonalnog Tužilaštva u Sarajevu zbog krčenja šume u 4 slučaja, te izdatih odobrenja za gradnju čak 13 objekata. Upravo zbog svega toga tražimo hitnu reakciju nadležnih”, ističu predstavnici neformalne grupe građana „Hoćemo pitku vodu i čist zrak – PROTIV nelegalne gradnje na Bjelašnici i Igmanu“.

Osim toga, pokrenuta je i peticija kojom se pozivaju nadležni da zaustave dalju nelegalnu gradnju i uništavanje prirode na Bjelašnici i Igmanu jer gradnja na ovim olimpijskim planinama nije u skladu sa Odlukom o zaštiti izvorišta pitke vode iz 1987. godine, koja je još uvijek na snazi. Građani Sarajeva koriste svaku priliku da podsjetete na to koliko je problem nekontrolisane gradnje i urbicida na Bjelašnici i Igmanu važan zbog čega zahtijeva reakciju.

# USPJEŠNE KAMPANJE U BORBI PROTIV KORUPCIJE

## PRIJAVLJENE KORUPTIVNE RADNJE U SREDNJOBOSANSKOM KANTONU

U Srednjobosanskom Kantonu održan niz sastanaka sa mještanima sela Kordići radi tvrdnje da se na ovom području odvija nelegalna sječa šuma. Ukupno 5 pilana je prijavljeno nadležnim organima za sprovođenje istraga, a odgovore još uvijek čekamo.



## JURIČIĆ: STAVOVI NARODA PRI IZDAVANJU OKOLIŠNIH DOZVOLA U OPĆINI PROZOR/RAMA ĆE SE POŠTOVATI

Rijeka Volujak ili Volujčića, kako je neki nazivaju, nalazi se u istočnim predjelima općine Prozor/Rama. Nastaje od više izvora ispod Gorače i Divan-planine. Duga je oko 19 kilometara i gradi kanjon koji je ponegdje dubok i preko 600 metara.

Bogata je potočnom pastrmkom i potočnim bejlonogim rakom koji obitava samo u čistoj vodi, a koji se nalazi na IUCN-ovoj crvenoj listi ugroženih vrsta. Zato i ne čudi činjenica da je Volujak najčišća rijeka ramskoga kraja. Upravo iz tog razloga, izgradnja mini hidrocentrala na njenom toku bi bila prava ekološka katastrofa. Aarhus centar u Bosni i Hercegovini je uputio zahtjev za raskid predmetnog ugovora ili oduzimanje koncesije za mHE Volujak. U razgovoru na ovu temu, načelnik Općine Prozor-Rama Josip Juričić istakao je:

“U našem dopisu od 2.6.2023. godine obrazložili smo naše stavove vezane za predmetnu koncesiju. Uglavnom, Općina Prozor – Rama kao koncesor, potpisnik Ugovora o koncesiji, neće poduzimati nikakve radnje koje mogu dovesti do štete po Općinu. Pratimo propise iz ove oblasti i poduzimamo radnje koje smatramo ispravnima. Napominjemo da nova zakonska rješenja, koja ste i vi spominjali, definiraju kolovoz 2025. kao krajnji rok koncesionarima za dobivanje elektroenergetske dozvole, a prethodne radnje su dobivanje raznih dozvola u postupcima u koje se obvezno uključuje javnost, posebno i mještani koji gravitiraju terenu koncesije. Nakon kolovoza 2025. će oni koji ne pribave dozvole sukladno zakonu ostati bez koncesija... Jednostrano raskidanje ugovora bi mogao biti ishitren čin, a koncesionaru bi to moglo poslužiti za traženje nekih odšteta, što nama nije u interesu...(ali) ćemo pri razgovorima sa ministricom FMOIT-a i oko koncesija držati se naših načela, posebno o potrebi uvažavanja stavova lokalnog stanovništva, na čemu ćemo izričito inzistirati.“



## **ARHUS CENTAR U BIH I ZELENI NERETVA PORUČUJU: ODBRANA NERETVICE NAM JE VJETAR U LEĐA ZA NOVE PRAVNE BITKE I POBJEDE**

Zvanična potvrda od strane Elektroprivrede BiH da je Ugovor o koncesiji za mHE na Neretvici iz 2009. godine raskinut rezultat je upornog i predanog zajedničkog rada Aarhus centra, Udruženja „Zeleni Neretva“ i naravno lokalnog stanovništva koji su direktno učestvovali u ovom pravnom procesu, naročito onih koji su okupljeni u udruženju građana “Pusti me da tećem!” Neretvica. Zato pobjeda pripada upravo ovoj ekipi.

Neretvica je primjer da se upornošću i zajedničkim zalaganjem sve može. Zato nastavljamo dalje s borbom, konkretno za rijeku Ljutu na kojoj takođe žele graditi mini hidroelektrane koje bi uništile neke od endemske riječne životinjske vrste u svijetu.

Pravna savjetnica Aarhus centra u BiH, Nina Kreševljaković i predsjednik Udruženja za zaštitu okoline „Zeleni Neretva“, Amir Variščić, ostavili svoj osvrt na ovu pobjedu:

Nina: "Prolaziti pored Neretvice koja je postala simbol našeg otpora ulijeva mi dodatnu snagu i hrabrost da nastavim dalje još jače i odvažnije. Uspjeli smo odbraniti rijeku od Elektroprivrede, od države. Takav uspjeh nam pruža nadu da ćemo još lakše izaći na kraj sa privatnim investitorima, samo je važno da budemo istrajni. Borba za Ljutu traje duže od deceniju ali mislim da smo trenutno u fazi kada možemo gotovo sa sigurnošću reći da ćemo i ovu rijeku spasiti. Naime, sve dozvole koje investor posjeduje su davno istekle, a radovi još uvijek nisu zvanično započeti. Nažalost, koncesioni ugovor je još uvijek na snazi ali ćemo se potruditi da i to postane dio prošlosti. Trenutno investor za male hidroelektrane "Lakavica ušće" i "Palež" u skladu sa zakonom nema mogućnost produžiti građevinsku dozvolu niti urbanističku saglasnost jer su već jednom produžavane, a radovi nisu započeli, što znači da su iscrpljene sve zakonske mogućnosti za realizaciju ovog projekta. Za ostale planirane male hidroelektrane na rijeci Ljutoj još uvijek nisu izdate građevinske dozvole."

Amir: "Strane kompanije se kod nas ponašaju sasvim drugačije nego što to rade u svojim, matičnim zemljama. To smo ranije vidjeli na raznim primjerima, a slučajevi Neretvice i Ljute to konkretno i pokazuju. Kada je u pitanju Neretvica, gdje je koncesionar domaće javno preduzeće EPBiH, bilo je mnogo lakše doći do konkretnih informacija i cijeli projekat je bio ipak koliko toliko transparentniji nego što je to slučaj sa Ljutom. Slovenska kompanija, koja je koncesionar za gradnju mHE na Ljutoj, ponašala se prilično neodgovorno i netransparentno, a tu privilegiju općenito privatne firme dobijaju od strane politike. Pored toga, privatne firme nerijetko 'igraju prljavo', a granicu do koje mogu ići određuju vlasti. To je tako u cijelom svijetu pa tako i kod nas. Danas imamo sličnu situaciju sa Ljutom pri čemu javnost nema prave informacije o tome šta se trenutno tačno događa sa projektom mHE. Istekao je koncesijski ugovor (kao i pripadajući aneksi), slovenski koncesionar je u stečaju, a rukovodstvo Grada Konjica se, iz nama nepoznatog razloga, i dalje ne oglašava o ovom slučaju."

# BORBA PROTIV KORUPCIJE U PORODILIŠTIMA

Na osnovu iskustava koje su porodilje dijelile sa nama, a u kojima se nalaze imena i prezimena doktora i medicinskogosobljakoje sedovodi uvezu nehumanog, protivzakonitog, koruptivnog i neetičnog odnosa prema porodiljama, često sa vrlo bolnim, a ponekad i tragičnim ishodima, podnijeli smo krivičnu prijavu Kantonalnom tužilaštvu Zeničko-dobojskog kantona, kako bi se provele istrage i odgovorni adekvatno sankcionisali. Na taj način šaljemo jasnu poruku da takvo ponašanje ne samo nije prihvatljivo nego će biti i zakonski sankcionisano. To je jedini način da se takve prakse zaustave, a za sve loše što se dogodilo do sada konačno preuzme odgovornost.

Krivična prijava za krivična djela korupcije i nesavjesnog liječenja podnijeta je protiv ljekara i osoblja Kantonalne bolnice Zenica, po imenima navedenih u 52 iskustva porodilja.

Tim povodom Udruženje „BABY STEPS“ je organizovalo press konferenciju u četvrtak 21.09.2023. u Sarajevu. Samoj press konferenciji, prisustvovali su predstavnici pet televizijskih kuća te brojni novinari pisanih i online medija. Ispred Udruženja, govorili su: Amila Tatarević, predsjednica Udruženja te saradnik Udruženja Samir Forić, docent na odjelu Sociologije na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu.

Press konferencija izazvala je sveopće zanimanje javnosti te je prilog o istoj sačinjen u mnoštvu centralnih informativnih emisija, ali i online portala u BiH.





## U ZAPADNOHERCEGOVAČKOJ ŽUPANIJI POKRENUTA INICIJATIVA ZA IZMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA PRI ZAPOŠLJAVANJU U JAVNOM SEKTORU

Centar za građansku suradnju iz Livna održao je konferenciju za medije na kojoj je predstavljena: - Analiza zakonodavnog okvira u oblasti zapošljavanja u javnom sektoru u Županiji Zapadnohercegovačkoj / Kantonu 8, - Rezultati monitoringa korupcije u oblasti zapošljavanja u javnom sektoru. Konferencija za medije održana je 27. septembra u Širokom Brijegu, a sudjelovali su predstavnici vlasti u ŽZH / K8, predstavnici institucija, političkih stranaka te ostali zainteresirani građani/ke. Sudionici/ce konferencije su se upoznali sa istraženom problematikom i to kroz izradenu brošuru u kojoj su predstavljeni rezultati monitoringa i analiza zakonodavnog okvira iz oblasti zapošljavanja u javnom sektoru. Nakon održanog predstavljanja analize, sastavljeni su dopisi u kojima smo zamolili predstavnike/ce zakonodavne vlasti, da podrže ovu kampanju i nastojanje da se implementiraju formulirane preporuke u zakonodavni okvir u oblasti zapošljavanja u javnom sektoru ŽZH/K8.

Pored navedenoga, Centar za građansku suradnju iz Livna realizirao je u periodu od 17. - 20. oktobra 2023. godine četiri informativne ulične akcije, i to u Ljubuškom, Širokom Brijegu, Grudama i Posušju. Na uličnim akcijama građani/ke su imali mogućnost iskazati svoju podršku inicijativi za izmjene zakonodavnog okvira pri zapošljavanju u javnom sektoru ŽZH/K8 koju je pokrenuo CGS. Također, volonteri/ke su dijelili i promotivni materijal kroz koji su predstavljeni nedostaci i preporuke zakonodavnog okvira. Navedeno istraživanje i analizu je proveo Centar za građansku suradnju uz podršku pravnih stručnjaka i analitičara. Svi zainteresirani građani/ke iz ŽZH/K8 imali su mogućnost doznati više informacija o zakonodavnom okviru za zapošljavanje u javnom sektoru te o nužnim izmjenama koje donositelji odluka trebaju provesti u narednom periodu kako bi svi stanovnici imali priliku za ravноправno i transparentno apliciranje i zapošljavanje u javnom sektoru na ovom području BiH. Provedbom aktivnosti u okviru projekta „Podrška uključivanju građana Kantona 8 i 10 u borbi protiv korupcije pri zapošljavanju u javnom sektoru“ cilj je potaknuti aktivno sudjelovanje građana i građanki u detektiranju i rješavanju konkretnih problema u vezi s korupcijom, nepotizmom i stranačkim zapošljavanjem. Građani/ke su pozvani su da prijave nepravilnosti pri zapošljavanju te su zainteresirane osobe upoznate da se mogu obratiti Centru za građansku suradnju ukoliko se suočavaju s navedenim problemima, ali i također, ukoliko su njihova radnička prava umanjena ili ugrožena.



## PRAVO NA AKTIVIZAM

Helsinški parlament građana Banjaluka provodi kampanju „Pravo na aktivizam“ u okviru koje je jedan od najvažnijih ciljeva poboljšati imidž i percepciju o organizacijama civilnog društva u javnosti i kod građana/ki, te zaustaviti dalje sužavanje prostora za rad organizacija civilnog društva, posebno u trenutku donošenja spornog Nacrtu zakona o posebnom registru i javnosti rada nevladinih organizacija, kojim se stavlja „direkta meta“ na određene NVO.

Takođe, cilj ove kampanje je raditi na stvaranju poticajnog okruženja u kojem se organizacije civilnog društva prepoznaju kao kredibilni akteri u zaštiti ljudskih prava, borbi protiv korupcije i promovisanju demokratije. Kampanju prate poruke koje pokazuju da predstavnici/ce organizacija nisu nikakvi domaći izdajnici, već borci za razna prava i protiv nasilja.

U skladu sa tim održana je konferencija „Civilno društvo u Republici Srpskoj – izazovi i perspektive“, u Banjaluci 22. i 23. septembra. Konferencija je okupila veliki broj predstavnika/ca organizacija civilnog društva, kako bi na jednom mjestu razgovarali o stanju u društvu, a posebno u civilnom sektoru, u svjetlu izmjena Krivičnog zakonika i usvajanja Nacrt zakona o posebnom registru i javnosti rada neprofitnih organizacija. Učesnici su podijelili iskustva svojih organizacija u ovim izazovnim i nimalo lakim vremenima, od pandemije pa sve do usvajanja restriktivnih zakona. Generalno su se složili da se treba u potpunosti povući Nacrt zakona o posebnom registru i javnosti rada neprofitnih organizacija, jer je sporan iz više razloga, diskriminatorski je, a njime se represivan pritisak na organizacije civilnog društva nastavlja.

Dodatno, na protestnom okupljanju na Trgu Krajine u Banjaluci, koje je održano 24. oktobra, a prije javne rasprave o novom tzv. „Nacrtu zakona o NVO“, istaknuto je da takav zakon nema apsolutno nikakvog smisla, da vlast želi da stvori dodatni pritisak i da otežaju rad organizacija civilnog društva. Zatraženo je potpuno povlačenje spornog Nacrtu zakona iz procedure. Inače, za taj dan je bila najavljen protestna šetnja, koju je policija zabranila, ali je dozvoljeno okupljanje na kojem su predstavnici/e civilnog sektora ponovili protivljenje neustavnom i spornom Nacrtu zakona.



## UDRUGA BURA INFO ODRŽALA OKRUGLI STOL: U MOSTARU SE PRODAJE NEUREĐEN PARKING I MJESTA KOJIH NEMA

Udruga Bura Info organizirala je javnu raspravu na temu 'Kako riješiti pitanje naplate kvartovskog parkinga u Mostaru?' u okviru projekta 'Vratimo oteti parking građanima'.

Predstavnik Udruge Bura info, Mario Čosić, istaknuo je kako niti jedan grad u Federaciji BiH ne provodi naplatu kvartovskog parkiranja. "Mi nismo protiv ulične naplate parkinga. To je i nužno i potrebno gradu. No, ukoliko imate neki prostor oko zgrada koji su građani 50 godina koristili smatramo da je neprimjereno i nesocijalno dirati u džep građana i to debelo. Na razini BiH trenutno ne postoji takav harač. Mi smatramo da Grad Mostar nije pravni sljednik zemlje oko zgrada nego da je pravni sljednik država što će Sud na kraju krajeva i utvrditi". Na pitanje o činjenici da građani plaćaju parking koji im nitko ne garantira, Čosić je kazao: "Kada svi platimo parking nitko nam ne garantira parkirno mjesto. To je prvi problem. Drugi problem je da mi imamo neka dvorišta oko zgrada koje su ljudi održavali. Tko će sada to preuzeti? Tko će održavati? Čije je to sada? Kakve su obvezе Grada Mostara? Znači totalno netransparentno". Gradski vijećnik Silvio Bubalo istaknuo je kako je odluka od samog početka krivo postavljena, te da su problemi preskupe cijene karata i diskriminacija građana. "Od početka je odluka postavljena pogrešno i ja sam na to pokušao upozoravati. Kao prvo, kvartovsko parkiranje nije dobar način uvođenja ove odluke iz jednostavnog razloga, nigdje se u cijeloj Federaciji BiH se to ne naplaćuje izuzev u Mostaru. Drugo, cijena je preskupa. Moje prebivalište je na Bijelom Brijegu i meni je karta 360 maraka. To je za mene previše. Smatram da svaki čovjek koji ima prebivalište u Mostaru treba imati mogućnost po pristupačnoj cijeni kupiti kartu". O tužbama i pravnim potezima medijima je nešto više kazao odvjetnik Milenko Krčum. "Moja tužba se zasniva na pravu služnosti. Tužba je ograničena po predmetu i načinu raspravljanja. Raspravljat će se samo o tome postoji li smetanje prava služnosti. Udruga se poziva na sasvim nešto drugo. Pravni argument Udruge je upravo to da Grad nije osigurao sudjelovanje tisućama građana u najranijoj fazi odlučivanja u pitanjima koja se odnose na okoliš. Ja smatram da je pitanje organiziranje djelatnosti javnog parkirališta, odnosno ispod balkona stanarima, pitanje značaja za okoliš. Aarhuska konvencija koje su sve zemlje potpisale, a i BiH također, da osiguraju sudjelovanje zainteresiranih javnosti, lokalne zajednice najranijoj fazi odlučivanja u pitanjima značaja za okoliš, da osiguraju pristup informacijama, što sada nije problematično, te da osiguraju pristup Sudu. Nažalost, pravni poredak BiH nije usklađen sa stečevinom Vijeća Europe tako da nije moguće pokrenuti upravni spor protiv odluke kolektivnog tijela, predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave Grada", kazao je Krčum.

# ANTIKORUPCIJA

Izdvajamo 3 najčitanije vijesti sa portala antikorupcija.info:

**Irini Lovrić, prva osoba u BiH, koja je (10.04.2014.) od Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK), a u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine, dobila status zakonom zaštićenog prijavitelja korupcije, ali je i pored toga bila izložena psihičkom i fizičkom maltretiranju, reagovala je na izjave Ministra sigurnosti BiH Nenada Nešića, povodom zločina u Gradačcu, podsjećajući ga na njegovo nagrađivanje osuđenih nasilnika nad ženama.**

Njeno otvoreno pismo prenosimo u cijelosti.

## » IRINA LOVRIĆ: LICEMJERSTVO MINISTRA SIGURNOSTI BIH NENADA NEŠIĆA «

Irina Lovrić, prva osoba u BiH, koja je (10.04.2014.) od Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK), a u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine, dobila status zakonom zaštićenog prijavitelja korupcije, ali je i pored toga bila izložena psihičkom i fizičkom maltretiranju, reagovala je na izjave Ministra sigurnosti BiH Nenada Nešića, povodom zločina u Gradačcu, podsjećajući ga na njegovo nagrađivanje osuđenih nasilnika nad ženama.

Njeno otvoreno pismo prenosimo u cijelosti.

Nastavak možete pročitati na:  
[www.antikorupcija.info](http://www.antikorupcija.info)

**Stanari Alifakovca podnijeli krivičnu prijavu protiv odgovornih lica u općini Stari Grad**

Neformalna grupa građana „Zgrada“, koja se već duže vrijeme bori protiv nelegalne gradnje u Starom Gradu u Sarajevu, podnijela je Kantonalnom tužilaštvu u Sarajevu prijavu o izvršenju krivičnog djela, protiv nadležnih iz Općine Stari Grad Sarajevo, zbog sumnje na zloupotrebu položaja i počinjenje drugih krivičnih djela propisanih Kaznenim zakonom FBiH. Tim povodom izdali su saopštenje za javnost, koje objavljujemo u cijelosti.

## » STANARI ALIFAKOVCA PODNIJELI KRIVIČNU PRIJAVU PROTIV ODGOVORNIH LICA U OPĆINI STARI GRAD «

Neformalna grupa građana „Zgrada“, koja se već duže vrijeme bori protiv nelegalne gradnje u Starom Gradu u Sarajevu, podnijela je Kantonalnom tužilaštvu u Sarajevu prijavu o izvršenju krivičnog djela, protiv nadležnih iz Općine Stari Grad Sarajevo, zbog sumnje na zloupotrebu položaja i počinjenje drugih krivičnih djela propisanih Kaznenim zakonom FBiH. Tim povodom izdali su saopštenje za javnost, koje objavljujemo u cijelosti.

Nastavak možete pročitati na:  
[www.antikorupcija.info](http://www.antikorupcija.info)

## » ŠTA JE TO SA GLAVNIM TUŽIOCIMA DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA – MOŽE LI SE IJEDAN PRIDRŽAVATI PROPISA I DOČEKATI KRAJ SVOG MANDATA BEZ SMJENE I SUDSKOG ILI DISCIPLINSKOG PROCESA?«

Naprosto je nevjerojatno kako se glavni tužioci u ovoj zemlji ne mogu pridržavati propisa i kako iz tog razloga, od formiranja Tužilaštva BiH, u januaru 2003., nijedan nije normalno završio svoj mandat, nego, pod različitim skandalima i kontroverzama, bivaju smjenjeni i predmet rada tužilaštva kome su do juče bili na čelu i Suda BiH. Izgleda da se ista sudbina spremi i aktuelnom glavnom tužiocu Milanku Kajganiću, protiv koga je ovih dana Transparency International podnio prijavu, Uredu disciplinskog tužioca, jer ponavlja radnje zbog kojih je smijenjena njegova prethodnica na ovoj funkciji, odnosno ignoriše propise kojima je cilj smanjenje rizika od korupcije. Tim povodom Transparency International objavio je i saopštenje za javnost, koje u nastavku prenosimo u cijelosti.

Nastavak možete pročitati na: [www.antikorupcija.info](http://www.antikorupcija.info)

**Šta je to sa glavnim tužiocima državnog tužilaštva – može li se i jedan pridržavati propisa i dočekati kraj svog mandaata bez smjene i sudskog ili disciplinskih procesa?**

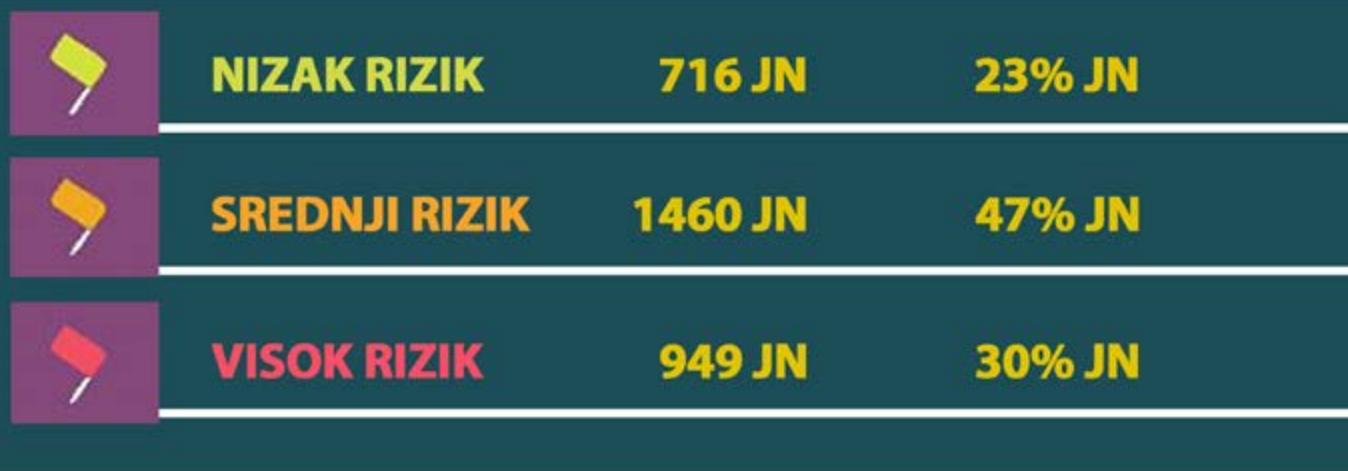
Neformalna grupa građana „Zgrada“, koja se već duže vrijeme bori protiv nelegalne gradnje u Starom Gradu u Sarajevu, podnijela je Kantonalnom tužilaštvu u Sarajevu prijavu o izvršenju krivičnog djela, protiv nadležnih iz Općine Stari Grad Sarajevo, zbog sumnje na zloupotrebu položaja i počinjenje drugih krivičnih djela propisanih Kaznenim zakonom FBiH. Tim povodom izdali su saopštenje za javnost, koje objavljujemo u cijelosti.

# PRATIMO TENDERE

## PORTAL PRATIMO TENDERE IDENTIFIKUJE RIZIKE U JAVNIM NABAVKAMA

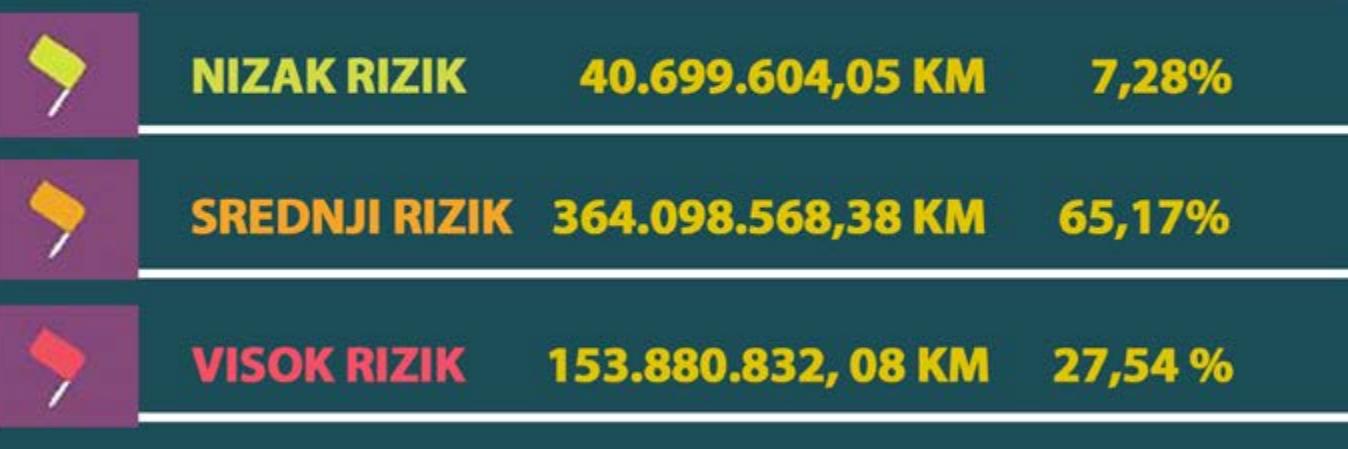
Portal Pratimo Tendere kontinuirano provodi monitoring javnih nabavki. Tokom perioda juli – septembar 2023., monitoring mreža portala PratimoTendere prikupila je i objavila podatke o 976 postupaka javnih nabavki, čime je ukupan broj praćenih nabavki u posljednih godinu dana (1. oktobar 2022. – 30. septembar 2023.) dostigao 3125 praćenih postupaka ukupne vrijednosti 558,67 miliona KM (bez PDV). Na ovom ukupnom uzorku identifikovani su koruptivni rizici koje predstavljamo u tabelama;

### 3125 PRAĆENA POSTUPKA JAVNIH NABAVKI (JN)



### 558.679.004,51 BAM (BEZ PDV-A)

VRIJEDNOST PRAĆENIH POSTUPAKA JAVNIH NABAVKI



# JAVNI POZIV VOLONTERIMA ZA ANTIKORUPCIJSKI MONITORING JAVNIH NABAVKI

U antikorupcijskom monitroingu javnih nabavki do sada je učestvovalo preko 70 mladih ljudi iz cijele Bosne i Hercegovine. Javni poziv za volontere je otvoren trajno čime se volonterima daje mogućnost prijave tokom cijele godine. Portal Pratimo Tendere je i u mjesecu septembru 2023. objavio javni poziv za volontere.

## Prati tendere, prati svoj novac!

**Web:** [www.pratimotendere.ba](http://www.pratimotendere.ba)

**Facebook:** <https://www.facebook.com/pratimotendere.ba/>

**Instagram:** <https://www.instagram.com/pratimotendere.ba/>

**Twiter:** <https://twitter.com/PratimotendereB>

## JAVNI POZIV VOLONTERIMA ZA UČEŠĆE U BORBI PROTIV KORUPCIJE U JAVnim NABAVKAMA



### Nudimo vam:

- edukaciju u oblasti monitoringa javnih nabavki
- mogućnost sticanja iskustva u antikorupcijskom aktivizmu
- izgradnju sopstvenih kapaciteta
- rad u stimulativnom okruženju
- podršku u učenju i savladavanju izazova
- potvrdu o stečenom iskustvu

### Od vas očekujemo:

- da ste u dobi od 18 do 30 godina
- da ste ambiciozna osoba spremna na učenje
- da ste spremni aktivno učestvovati u borbi protiv korupcije
- da ste otvoreni za sticanje novih iskustava
- da ste spremni savjesno i odgovorno realizovati preuzete zadatke

CV i pismo namjere pošaljite na



## ANTIKORUPTIVNE AKTIVNOSTI TRANSPARENCY INTERNATIONAL BIH

- Aleksandar Milješić, vršilac dužnosti načelnika Odjeljenja za kulturu, međunarodnu saradnju, sport i nevladine organizacije u Prijedoru, vratio je mandat odbornika u Skupštini grada Prijedora nakon što ga je Transparency International BiH prijavio nadležnom Ministarstvu, jer obavlja nekoliko nespojivih funkcija. Milješić je odluku o prestanku mandata dostavio Skupštini grada, nakon čega je ona potvrđena od strane Centralne izborne komisije 26. juna 2023. godine.
- Komisija za žalbe Republike Srpske poništila je odluku kojom je utvrđeno da doskorašnji savjetnik Željke Cvijanović i bivši ministar u Vladi RS Slobodan Župljanin nije u sukobu interesa. Odluka je uslijedila nakon žalbe Transparency International u BiH na rješenje Komisija za utvrđivanje sukoba interesa koja je oslobođila Župljanina odgovornosti za kršenje zakona uz obrazloženje da se postupak ne može provesti jer on ne obavlja više funkciju savjetnika.
- Transparency International u Bosni i Hercegovini dobio je i drugi sudski spor protiv Ministarstva saobraćaja i veza Republike Srpske zbog nezakonitog skrivanja koncesionog ugovora o izgradnji Autoputa Banjaluka–Prijedor, koji je 2018. godine zaključen sa kineskom kompanijom Shandong Hi-Speed International (SDHS). Iako je već u prvoj presudi Okružni sud u Banjaluci jasno rekao da javnost ima pravo znati pod kojim je finansijskim uslovima dogovoren ovaj projekat, Ministarstvo je odbilo odobriti pristup ugovoru i donijelo je novo rješenje u kojem se ignoriše suština sudske presude.
- Bosna i Hercegovina treba hitnu reformu izbornog zakonodavstva kako bi se prije održavanja lokalnih izbora ojačao integritet i vratilo povjerenje građana u izborni proces. Zbog toga je neophodno riješiti pitanje manipulacije sa brojanjem glasova i biračkim spiskovima, trgovine biračkim odborima, zloupotrebe javnih resursa i nelegalnog finansiranja političkih partija. Ovo su ključne poruke konferencije „Unapređenje izbornog integriteta“ koju je organizovao Transparency International u BiH u julu 2023. godine, a na kojoj je predstavljen i završni izveštaj monitoringa izbornog procesa 2022. godine.
- Transparency International u Bosni i Hercegovini uputio je svim klubovima poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske komentare na Nacrt Zakona o posebnom registru i javnosti rada neprofitnih organizacija. Prijedlog da se posebno reguliše rad samo jednog broja neprofitnih organizacija, osim što je diskriminatoran, nije u skladu sa Evropskom konvencijom o osnovnim ljudskim pravima i slobodama, Ustavom Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, te zakonima o udruženjima i fondacijama i poreskom postupku Republike Srpske.

# JAVNI POZIV

## ZA PROJEKTE U BORBI PROTIV KORUPCIJE!

KROZ SVOJ RAD SE BORITE PROTIV KORUPCIJE  
U RAZNIM OBLASTIMA, KAO ŠTO SU ZDRAVSTVO,  
OBRAZOVANJE, PRAVOSUĐE, ZAŠTITA OKOLIŠA,  
JAVNA POTROŠNJA...?

### KONKURIŠITE ZA PROJEKAT!

Podržano od:



**USAID**

OD AMERIČKOG NAKUDA

### KONTINUIRANI JAVNI POZIV ZA PROJEKTE VOĐENJA GRAĐANSKIH INICIJATIVA I KAMPAÑJA U OBLASTI BORBE PROTIV KORUPCIJE

Poziv OCD (udruženjima građana i fondacijama) iz BiH da podnesu prijedloge projekata usmjerenih na borbu protiv korupcije, s fokusom na rješavanje konkretnih problema identifikovanih na lokalnom nivou ili zagovaračkih inicijativa usmjerenih ka višim nivoima vlasti.

Od aplikantata se traži da dostave ispunjenu aplikacionu formu, te ostale aplikacijom zahtijevane dokumente i to isključivo putem on-line platforme za apliciranje dostupne na linku:

<http://tender.protivkorupcije.ba/>





CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA  
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА



CENTAR ZA RADOVU MEDIJA I ANALIZU



Podržano:



**USAID**  
OD AMERIČKOG NARODA

Ova publikacija omogućena je uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Centra civilnih inicijativa(CCI) i ne mora nužno odražavati stavove USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.